

Lublin, 18.08.2017 r.

Prof. dr hab. Marian Zdyb
Katedra Prawa Administracyjnego
i Nauki Administracji
Instytut Administracji i Prawa Publicznego
Wydział Prawa i Administracji UMCS

Recenzja

rozprawy doktorskiej Mgr-a Łukasza Piotra Regnera pt. „Ograniczenia jawności finansów publicznych ” napisanej pod kierunkiem Dr hab. Pawła Fajgielskiego, prpfesora nadzwyczajnego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie

I

Mgr Łukasz Piotr Regner podjął się tematu o dużej doniosłości prawnej. Wprawdzie problem ograniczenia jawności finansów publicznych był przedmiotem rozważań zawartych w różnych publikacjach, jednakże w polskiej literaturze prawniczej brakowało całościowych opracowań, które problematykę taką ujmowałyby w perspektywie szeroko rozumianego prawa publicznego, ujmowanego z punktu widzenia konstytucyjnie ukształtowanej zasady demokratycznego państwa prawnego, oczywiście z uwzględnieniem dokonujących się zmian w polskim porządku prawnym.

Doktorant podjął się analizy zagadnienia, którego właściwe rozumienie jest ważnym elementem ładu prawnego w kontekście funkcjonowania finansów publicznych w Polsce. Zaprezentowane w rozprawie podejście zmuszało Autora rozprawy do rozpatrywania podstawowych problemów w kontekście różnych dziedzin prawa, nie tylko prawa finansowego ale i (a może przede wszystkim), prawa administracyjnego, publicznego prawa gospodarczego i prawa

konstytucyjnego. Problemy z takim podejściem związane zawsze rodzą różnego rodzaju kontrowersje. Z większością z nich doktorant uporał się w stopniu bardzo dobrym, chociaż pojawiają się zagadnienia dyskusyjne. Dokonał niewątpliwie ciekawej analizy pojęć, które stanowią podstawę pogłębionych analiz. Definiowanie tych pojęć jest bardzo trudne, stąd też tworzenie uniwersalnej ich formuły jest często niemożliwe, ponieważ miałyby ono wtedy charakter pojęcia o tak dużym stopniu ogólności, że prowadziłyby to do niewielkiej jego praktycznej przydatności.

Pojęcia o dużym stopniu nieostrości (niedookreśloności) nabierają realnych kształtów dopiero wtedy gdy odnosimy je do konkretnych sytuacji faktycznych. Wtedy to dopiero następuje realne ich definiowanie. Trzeba tu jednak pamiętać, że pojęcia niedookreślone nie oznaczają, że organowi stosującemu je powierzony został niekontrolowany i nieograniczony zakres władzy dyskrecjonalnej w tej materii.

W rzeczywistości stosowanie pojęć niedookreślonych wiąże się z obowiązkiem odszukania pełnej treści takich pojęć, co nakłada obowiązek uwzględnienia aksjologicznych podstaw obowiązującego prawa i wartości z tym związanych, poglądów doktryny i orzecznictwa, podstawowych standardów demokratycznego państwa prawnego, pozasystemowych norm, reguł i zasad (np. norm wiedzy, normatywów technicznych, norm moralnych, norm obyczajowych i zwyczajów, zasad prakseologicznych) i przede wszystkim okoliczności faktycznych do których je odnosimy). Stosowanie pojęć, zasad i kryteriów o dużym stopniu nieostrości nakłada na odpowiednie podmioty państwowe obowiązek zachowania należytej staranności i nie zwalnia z poszukiwania optymalnych ich treści a w dalszej konsekwencji sprawiedliwości. Wydaje się, że Doktorant zagadnienie to sposób odpowiedni ujmuje i przykłada do tego należyłą troskę. Niewątpliwie jego wywody w tej materii byłyby jeszcze bardziej przekonujące, gdyby szerzej wykorzystał doświadczenia związane z

ideą pojęć niedookreślonych oraz z bardzo ciekawą problematyką wykorzystania różnego rodzaju odesłań pozasystemowych.

Problematyka pracy – jak to wskazane zostało wyżej - mieści się w ramach szeroko pojmowanej problematyki prawa publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem publicznego prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa konstytucyjnego oraz prawa administracyjnego. Praca zyskuje bardzo na wartości przez to, że Pan Łukasz Piotr Regner dość szeroko eksponuje – o czym często zapomina się – kontekst aksjologiczno-konstytucyjny. Dowodem na to jest wnikliwa analiza m.in. prawa do prywatności, zagadnienie ochrony danych osobowych, zasady jawności czy prawa do informacji.

Opracowanie Łukasza Piotra Regnera – mimo dość bogatej literatury - jest pierwszym dogłębnym i całościowym ujęciem tego zagadnienia. Autor dokonał wnikliwej syntezy całości problemu, prezentując własne, dość dobrze przemyślane stanowisko. Cel pracy i podstawowa teza zostały wyraźnie zaznaczone we wstępie. Jak określa we wstępie „Celem niniejszej pracy jest zbadanie zakresu zasady jawności finansów publicznych i próba wyznaczenia jej granic – poprzez próbę analizy zasięgu oddziaływania ograniczeń zasady jawności finansów publicznych” W pracy – wyraźnie podkreśla to już na początku swoich wywodów - stara się udzielić odpowiedzi na pytanie: „w jakich przypadkach i z jakich względów uzasadnione jest ograniczenie zasady jawności finansów publicznych”. Jako tezę podstawową przyjmuje, że: „Zasada jawności finansów publicznych jest jedną z zasad na których opiera się system finansów publicznych w demokratycznym państwie prawa. Istnieją jednak wartości na tyle istotne z punktu widzenia interesu publicznego i prywatnego, że ich ochrona może ograniczać realizację zasady jawności. Ograniczenia te powinny jednak mieć miejsce jedynie w uzasadnionych i ściśle określonych prawem przypadkach, gdy potencjalna szkoda dla obywatela lub państwa wynikająca z ujawnienia informacji przeważałaby na korzyść z tego tytułu”.

Tak zarysowaną tezę uznać należałoby za sformułowaną w sposób syntetyczny i jasny i jednocześnie oddającą istotę kluczowego problemu badawczego związanego z problemem badawczym zakreślonym w tytule rozprawy a potem realizowanego w treści pracy. Doktorant stara się tu jednocześnie wskazać na szereg dylematów związanych z funkcjonowaniem w praktyce określonych w tytule instytucji.

Za punkt wyjścia do swoich rozważań Autor – co w tym przypadku jest uprawnione - przyjął metodę dogmatyczną, chociaż – ze względu na konkretne potrzeby związane z analizowaniem niektórych problemów, korzystał też z metody historycznej i prawnoporównawczej oraz innych metod. Sposób posługiwania się przyjętymi przez niego metodami badawczymi wskazuje na jego dużą dojrzałość naukową i okoliczność, że potrafi w sposób nie budzący wątpliwości posługiwać się instrumentami prawnymi, koniecznymi do rozwiązywania ważnych problemów badawczych. Jego sposób wykorzystania przyjętych metod wskazuje na dużą naukową dojrzałość oraz zdolność do wykorzystywania stosownych instrumentów badawczych.

Doktorant oparł swoje rozważania na bogatym materiale źródłowym. Wykorzystał w zasadzie większość niezbędnych źródeł prawa polskiego a w pewnym sensie także źródeł zagranicznych. W swojej rozprawie wykorzystał większość dostępnej literatury (monografii, innych opracowań książkowych, artykułów) aktów normatywnych i orzecznictwa, które miały lub mogły mieć wpływ na treść jego rozważań. Wykaz wykorzystanych publikacji osiąga liczbę 141 pozycji. Nie ulega wątpliwości, że można byłoby sięgnąć do jeszcze innych, zwłaszcza z zakresu prawa administracyjnego i prawa konstytucyjnego. W pracy wykorzystano też 56 aktów normatywnych prawa polskiego, 24 akty prawa Unii Europejskiej, 52 akty prawa międzynarodowego (inne niż akty UE). Swoje odniesienia w pracy znalazły także liczne wyroki w tym: 4 wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, 1 wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, 14 wyroków Trybunału Konstytucyjnego RP, 1 wyrok Sądu

Najwyższego, 11 wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego i 19 wyroków wojewódzkich sądów administracyjnych. Niewątpliwie wykorzystanie orzecznictwa uznać należałoby za zadawalające, chociaż szkoda, że Doktorant nie sięgnął jeszcze do kilku innych ważnych wyroków sądów i trybunałów.

Wykorzystanie wszelkich źródeł wskazuje na dużą samodzielność Pana Łuksza Piotra Regenera .i solidny warsztat naukowy.

II

Zasadnicze kwestie związane z celem pracy i z uzasadnianiem podstawowej tezy Doktorant zrealizował dzieląc pracę na trzy rozdziały oraz wstęp i zakończenie. Układ treści nie budzi moich poważniejszych zastrzeżeń.

Pierwszy rozdział pracy pt. „Zasada jawności” zawiera swoiste instrumentarium dla dalszych rozważań Doktoranta. Takie fundamenty – co do zasady - są konieczne dla klarownego przedstawienia kluczowych w pracy problemów. Niewątpliwie rozdział ten przygotowany został bardzo dobrze, zarówno pod względem merytorycznym jak i metodologicznym. W pierwszej kolejności dokonał bardzo klarownego określenia znaczenia jawności życia publicznego w tym też jawności administracyjnej. Co istotne ujmuje tutaj jawność administracyjną w kategoriach prawa do informacji, oczywiście z określeniem samej istoty i pojęcia informacji. Zwrócił w tym przypadku także uwagę na znaczenie zasady określonej w tytule rozdziału dla dociekań w ramach społecznej nauki kościoła. Wydaje się, że takie podejście pozwala na pełniejsze aksjologiczne umiejscowienie jawności w ramach ładu publicznego.

W podrozdziale 2 tegoż rozdziału Doktorant, mając na uwadze unormowania prawnomiędzynarodowe, prawo Unii Europejskiej a także konstytucyjną regulację zasady jawności i prawa do informacji, stara się zgłębić istotę zasady jawności i prawa do informacji. Jego rozważania w tym zakresie należy ocenić bardzo wysoko. Można jednak mieć pewne zastrzeżenia co do samej formy, prezentowania jego poglądów. Nie ulega bowiem wątpliwości, że posiada w zakresie podjętych rozważań dużą wiedzę. Nie zawsze jednak potrafi

wyrazić swoje przekonania w sposób optymalnie komunikatywny. Myślę, że w pracy w szerszym zakresie można byłoby wykorzystać orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a także bogatą w tej materii literaturę, zwłaszcza w na gruncie nurtu personalistycznego. O wiele lepiej Doktorant radzi sobie na gruncie rozważań bardziej szczegółowych. Stąd czuje się on pewniej w wywodach przeprowadzonych w podrozdziale III i IV, w których podejmuje problem zasady jawności finansów publicznych oraz przy okazji analizy regulacji prawnych dotyczących jawności finansów publicznych. Z pewnością analizy o charakterze ogólnym najgłębiej wchodzą w kwestie aksjologiczne. Stąd też w tej materii trudniej jest poruszać się osobom o niewielkim jeszcze doświadczeniu naukowym.

Na tle całości pracy, przynajmniej w kontekście układu treści, znajdują się (znajdować powinny się) kwestie o zasadniczym znaczeniu dla udowodnienia kluczowej tezy Autora. W rozdziale tym pt. „Charakter czynników ograniczających jawność życia publicznego”, dogłębnie studiuje przepisy Konstytucji RP pod tym kątem, zajmując się nie tylko prawem do prywatności i ochroną danych osobowych ale i także tajemnicą przedsiębiorstwa, tajemnicą skarbową oraz tajemnicą bankową. Rozdział ten z pewnością najpełniej obrazuje bardzo duże intelektualne możliwości Mgr-a Łukasza Piotra Regnera. Przedstawił on bowiem bardzo ważne kwestie w sposób bardzo syntetyczny i zwięzły a zarazem bardzo dobrze obrazujący podjęte w pracy zagadnienia. Myślę, że to bardzo dobrze rokuje co do naukowej przyszłości Doktoranta. Pewnym mankamentem tegoż rozdziału jest unikanie własnych wniosków lecz nadmiernie kurczowe trzymanie się sądów wyrażonych czy to w doktrynie czy w orzecznictwie, chociaż w tym przypadku należałoby zwrócić uwagę, że w pracy zabrakło odniesień do wielu cennych publikacji a także kilku kluczowych dla tematu pracy wyroków Trybunału Konstytucyjnego, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego a także szeregu cennych publikacji naukowych.

Ze względu na brzmienie tytułu dysertacji, niewątpliwie najważniejsze znaczenie ma rozdział 3 pt. „Jawność finansów publicznych w kontekście czynników ograniczających jawność – kwestie problemowe i próby ich rozwiązania”. Doktorant w sposób w pełni zadawalający przedstawił tam m.in. problemy wykładni art. 33 ustawy o finansach publicznych, problem podawania do publicznej wiadomości danych i informacji o charakterze ogólnym oraz danych o charakterze indywidualnym. Wysoko należy ocenić pogłębioną analizę w zakresie dotyczącym udostępniania danych o przedsiębiorcach oraz świadczeniodawcach w sferze świadczenia opieki zdrowotnej. Całość tych wywodów zarówno pod względem merytorycznym jak i metodologicznym ocenić należy bardzo wysoko. W związku z tym, że Doktorant koncentruje się analizując problem jawności finansów publicznych, którego dotyczy dział I rozdziału 4 ustawy z 2009 r. o finansach publicznych, na uregulowanych tam zagadnieniach, nie do końca zgadzam się z nim co do potrzeby wyłączenia z tych rozważań art. 39-41, wchodzi one bowiem w skład materii, którą należałoby ujmować całościowo. Nie zmienia to jednak faktu, że rozdział 3 tak jak i poprzednie oceniam zdecydowanie pozytywnie.

Rozprawę kończy sensownie, chociaż dość ogólnie ujęte zakończenie, zawierające identyfikację najważniejszych, wynikających z pracy wniosków i postulatów.

Reasumując, z pełnym przekonaniem stwierdzić mogę, że zarówno z merytorycznego jak i metodologicznego punktu widzenia, rozprawa nie budzi moich poważniejszych zastrzeżeń. Układ treści tworzy logiczną i spójną całość. Analizy, różnego rodzaju wywody teoretyczne, wnioski i oceny, zawarte w pracy znajdują silne umocowanie w argumentacji Autora oraz stosownych materiałach źródłowych. Praca tworzy logiczną i spójną merytorycznie i metodologicznie całość. Autor nie unika podejmowania problemów trudnych. Umiejętnie posługuje się podstawowymi instrumentami badawczymi, co

znamionuje także jego dobre warsztatowe przygotowanie do pracy naukowej. Doktorant wykazała się dużą umiejętnością przedstawiania złożonych problemów prawnych w szerokiej normatywnej perspektywie.

III

Charakterystyka poszczególnych rozdziałów, wskazywać mogłoby na to, że praca nie zawiera elementów dyskusyjnych, czy też fragmentów pod adresem których można byłoby sformułować jakieś uwagi. Jednakże, jak każda poważna rozprawa, także i ta zawiera rozważania w stosunku do których można formułować konkretne uwagi polemiczne. Recenzowana rozprawa zawiera więc pewne dyskusyjne elementy i wywody, a także drobne uchybienia językowe, stylistyczne oraz techniczne, które z pewnością należy zasygnalizować, chociaż nie mają one wpływu na ostateczną zdecydowanie pozytywną ocenę pracy.

Po pierwsze – w swojej rozprawie Pan Łukasz Piotr Regner wyraźnie podkreśla, że zamierza w niej udzielić odpowiedzi na pytanie: „w jakich przypadkach i z jakich względów uzasadnione jest ograniczenie zasady jawności finansów publicznych”. Zagadnienie to ściśle łączy się m.in. z analizą działu I rozdziału 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Doktorant wprawdzie uczciwie informuje już we „Wstępie”, że dokonuje wyłączenia art. 39-41 tegoż działu dotyczącego regulacji zasady przejrzystości finansów publicznych ze swoich rozważań, jednakże nie w pełni działanie takie uzasadnia. Sądzę, że uwzględnienie w przeprowadzonych analizach i wywodach zawartych tam rozwiązań mogłoby ubogacić pracę o nowe istotne wątki.

Po drugie – na tle wywodów Doktoranta rodzić się może pytanie, czy i w jakim zakresie (tak jak w odniesieniu do praw i wolności konstytucyjnie chronionych) do ograniczeń zasady jawności finansów publicznych, znajduje zastosowanie zasada proporcjonalności. Pośrednio problem tejże zasady można w pracy dostrzec. Zasadne byłoby jednak wyraźne podjęcie tegoż wątku. Trzeba

bowiem pamiętać, że wszelkie wątpliwości należy zawsze tłumaczyć na korzyść zasady, ponieważ przy innym podejściu taka zasada przestawałaby być zasadą.

Po trzecie – Pan Łukasz Piotr Regner, bardzo często odwołuje się wprost lub pośrednio do wartości, praw i zasad, które w ramach obowiązującego porządku prawnego stanowią pewne standardy ładu publicznego. Może to się wiązać z większą lub mniejszą ich dysharmonią. Jest to nie tyle konsekwencją wadliwości prawnych ale natury tychże praw, zasad i wartości. W takich sytuacjach zasadne jest zawsze stosowne ich ważenie. Doktorant czyni to, jednakże dość często problem ten przenosi na dalszy plan.

Po czwarte - wyrażam przekonanie, że praca – mimo wysokiej jej oceny – zyskałaby na wartości, gdyby Doktorant w szerszym zakresie sięgnął do wybiegającej poza temat pracy – literatury o charakterze formacyjnym, związanej zwłaszcza z personalistyczną wizją ładu prawnego. Uwaga ta w mniejszym stopniu odnosi się do jego rozważań zawartych w pracy, a w większym do tego, że nie zawsze to znajduje pełne odzwierciedlenie w wykazie literatury. Zresztą problem ten odnosi się także do wykorzystania orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu administracyjnego (także wojewódzkich sądów administracyjnych). Trzeba bowiem pamiętać, że o ocenie wartości prawa decyduje nie tylko jakość różnego rodzaju uregulowań prawnych, ale i także praktyka stosowania prawa.

Po piąte – Autor monografii w sposób bardzo sensowny ukształtował układ treści. Poszczególne rozdziały i podrozdziały tworzą logiczną i spójną całość. Nie mam zastrzeżeń co do języka pracy. Nie stwierdziłem też poważniejszych uchybień przy formułowaniu przypisów. Mając jednak na uwadze okoliczność, że Doktorant dość często jest obligowany do odniesień aksjologicznych, a także to, że siłą rzeczy zmuszony jest do wprowadzania różnego rodzaju ograniczeń, za zasadne uważałbym wprowadzenie do poszczególnych rozdziałów uwag wprowadzających. Pozwoliłyby one chociażby na udzielenie odpowiedzi,

dlaczego niektóre problemy pomija się, albo dlaczego wprowadza się wątki, które tylko pośrednio wiążą się z tematem rozprawy.

Po szóste - w pracy można dostrzec drobne potknięcia techniczno-językowe i stylistyczne. Należy sądzić, że Autor wyeliminuje je w trakcie przygotowania pracy do druku. A sądzę, że praca zostanie opublikowana, bo na to z całą pewnością zasługuje.

IV

Zasygnalizowane wyżej uwagi oraz postulaty nie stanowią zarzutów, które wskazywałyby na merytoryczne uchybienia. Nie wpływają przez to – co zrozumiałe - na końcową wartość pracy. Niewątpliwie Autor miała prawo prezentować własne poglądy i racje, nawet jeżeli różniłyby się one od stanowiska dominującego. Co do zasady podzielam stanowisko Autora w większości zasadniczych kwestii. Co więcej rozprawę Pana Łukasza Piotra Regnera uważam za cenną i wartościową. Stąd też przedstawione wyżej uwagi polemiczne nie mają znaczenia dla końcowej, bardzo wysokiej oceny rozprawy. Uwagi polemiczne o charakterze merytorycznym mają charakter dyskusyjny i Doktorant nie musiał ich brać pod uwagę, zwłaszcza, że dość rygorystycznie przyjął, że nie będzie wykraczał poza granice tematu. Natomiast uwagi techniczne mogą zostać wyeliminowane przy przygotowywaniu pracy do druku.

Reasumując, stwierdzić należałoby, że:

Po pierwsze - rozprawa doktorska Pana Mgr-a Łukasza Piotra Regnera, w zakresie zakreślonym w tytule rozprawy a dotyczącym ograniczenia jawności finansów publicznych, stanowi opracowanie tematu o dużej doniosłości. Temat ten dotąd był bardzo słabo opracowany w literaturze prawniczej przez co recenzowana rozprawa stanowi swoiste zagospodarowywanie istniejącej luki w doktrynie prawa;

Po drugie – dysertacja doktorska Pana Mgr-a Łukasza Piotr Regnera stanowi oryginalne rozwiązanie przez Doktoranta ważnego zagadnienia

naukowego, dotąd nieopracowanego całościowo, ani też głębiej nieanalizowanego w zakresie dotyczącym ważnego aspektu związanego z ograniczeniami jawności finansów publicznych. Co istotne, recenzowana monografia w sposób znamionujący dużą wiedzę jej Autora a także zdolność do godzenia problemów o dużym stopniu ogólności z problemami konkretnymi i szczegółowymi, wskazuje na umiejętność systemowego analizowania złożonych problemów prawnych ;

Po trzecie - Autor wykazał się w swojej monografii bardzo dogłębną wiedzę teoretyczną nie tylko w zakresie będącej przedmiotem rozprawy materii ale i w dziedzinie prawa publicznego w ogóle (w tym prawa administracyjnego) a także prakseologii, prawa konstytucyjnego i innych dyscyplin naukowych;

Po czwarte - poprzez recenzowaną monografię Doktorant potwierdził duże umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i ujmowania złożonej problematyki w szerokiej normatywnej perspektywie. Autor pomimo niewielkiego stażu naukowego posiada już solidny warsztat naukowy i zdolność posługiwania się stosownymi instrumentami badawczymi;

Po piąte - praca świadczy także o umiejętności godzenia rozważań na wysokim poziomie abstrakcji z takim ich przedstawieniem, które pozwala na wyciąganie wniosków konkretnych potrzebnych do różnego rodzaju praktycznych działań. Stąd też jego wiedza i umiejętności mogą być przydatne, zarówno dla podmiotów uprawnionych do tworzenia prawa jak i stosujących prawo;

Po szóste – Pan Łukasz Piotr Regner dowiódł, że posiada duży potencjał intelektualny, który może twórczo wykorzystać w innych publikacjach naukowych i w dalszej pracy naukowej.

Prezentowane w rozprawie uwagi świadczą o dużej wiedzy Mgr-a Łukasz Piotra Regnera w dziedzinie kontroli państwowej i jej kluczowych wyznaczników i standardów. Dotyczy to zarówno znajomości poglądów doktrynalnych jak i praktyki związanej ze stosowaniem prawa. Wprawdzie

Doktorant takiej tezy nie stawia we wstępie do rozprawy ale niewątpliwie z kontekstu całości jego rozważań jest możliwe do wyprowadzenia założenie, że za cel stawia sobie także sformułowanie podstawowych standardów i wyznaczników, które stwarzałyby możliwość określenia optymalnego modelu prawa w tym zakresie. Niewątpliwie do realizacji takiego założenia w znacznym stopniu przyczyniła się jego umiejętność identyfikacji w istniejącym systemie prawnym elementów dysfunkcji tegoż systemu. Wprawdzie wiele tez, które formułuje jest dyskusyjna, ale argumenty, które mają za nimi przemawiać są kształtowane w tak jasny sposób i klarowny zarazem, że nawet przy odrębnych poglądach podchodzi się do nich z szacunkiem.

Pan mgr Łukasz Piotr Regner w stopniu znamionującym jego duże możliwości – z zastrzeżeniami podniesionymi wyżej - opanował warsztat naukowy i technikę pisania rozpraw naukowych tego typu. To wskazuje na to, że posiada ona niewątpliwie duże możliwości naukowego rozwoju. Autor ma odwagę podejmowania problemów trudnych. Nie unika samodzielnego formułowania sądów dość odważnych, czasem odbiegających od utartych schematów. Potrafi krytycznie – o ile jest to uzasadnione – odnosić się do przyjętych poglądów doktrynalnych i ukształtowanych linii orzeczniczych. Ma dużą umiejętność – co uznać należy za cenne – zgłaszania tez dyskusyjnych, prowokujących do wymiany myśli czy nawet polemiki. Przez to praca stanowi bardzo istotny wkład do doktryny prawa publicznego.

Nie budzi poważniejszych zastrzeżeń sposób wykorzystania podstawowych w tej materii źródeł. Doktorant wykazuje dużą samodzielność w formułowaniu wniosków i tez. Posiada solidny warsztat naukowy. Podstawowe problemy ujmuje w sposób dojrzały i metodologicznie przemyślany. Na uwagę zasługuje także okoliczność, że trudne problemy prawne potrafi prezentować w sposób czytelny i jasny, a poza tym zrozumiały nawet dla osób nie posiadających prawniczego przygotowania. Co istotne, we wnioskach końcowych stara się odpowiedzieć na kluczowe w zakresie dotyczącym Jego

tematu wyzwania naukowe, zaś formułowane w rozprawie tezy rzeczowo uzasadnia, posługuje się argumentacją logiczną i przekonującą.

Uwzględniając okoliczność, że recenzowana praca stanowi w zasadzie pierwsze, całościowe opracowanie monograficzne dotyczące problemu ograniczeń jawności finansów publicznych, opowiadam się - po ewentualnym uwzględnieniu uwag podnoszonych w recenzjach – za wydaniem rozprawy w formie książkowej. Przemawia za tym waga zawartych w pracy rozważań, jej znaczenie dla nauki prawa administracyjnego a także walory naukowe pracy.

V

Biorąc pod uwagę treść pracy, nowatorstwo poglądów, dużą odwagę w podnoszeniu problemów trudnych, logiczną precyzję w wyrażaniu zasadniczych wątków, bardzo dobre rozeznanie w prawodawstwie i literaturze prawniczej, samodzielność sądów i zdolność do widzenia spraw o podstawowym znaczeniu dla porządku państwa w perspektywie dzisiejszych realiów, należałoby - z całą odpowiedzialnością - pracę tę ocenić zdecydowanie pozytywnie i bardzo wysoko.

W konkluzji – co oczywiste - pragnę stwierdzić, że rozprawa Mgr-a Łukasza Piotra Regnera spełnia wymagania i warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r, poz.882 ze zm.) i może być przyjęta jako rozprawa doktorska. W takim stanie rzeczy wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do dalszych faz przewodu doktorskiego.

Marian Zdyb
Prof. dr hab. Marian Zdyb
prof. zw. dr hab. Marian Zdyb